

● آیه شریفه ۶۲

« اهل کتاب:

« هادوا:

« مفهوم: یهودیان

« اسامی در قرآن:

« هادوا: ۱۰ بار

« هودا: ۳ بار

« الیهود: ۷ بار

﴿ وجه تسمیه:﴾

﴿ منسوب به «یهودا»﴾

﴿ مشتق از «هَوْد»﴾

﴿ مشتق از «تِهَوْد»﴾

﴿ نصاری:﴾

﴿ جمع:﴾

﴿ نصران و نصرانه

﴿ نصری

﴿ وجه تسمیه:﴾

﴿ منسوب به قریه «ناصر»

﴿ «نحن انصار الله»

﴿ صابئین:﴾

﴿ مفهوم:﴾

- ﴿ مشتق از صبأ به معنای خروج
- ﴿ مشتق از صبا به معنای تمایل
- ﴿ مشتق از صبع به معنای تعمید
- ﴿ منتسب به صاب فرزند ادريس

« قرآن: مشرک، یهودی، نصاری، مجوس نبودند

« آشنایی قبلی اهل حجاز با صابئین

« عدم مخالفت صابئان با اسلام و رسول الله(ص)

« تردید در اهل کتاب بودن صابئان و احکامشان

« درباره صابئان:

- « فاقد دین خاصی بودند
- « عقایدشان ترکیبی از عقاید یهود و مجوس
- « قائل به وحدت اله بدون کتاب، نبی و ایمان به رسول الله
- « ملائک را می پرستیدند و رو به قبله نماز می خواندند
- « فرقه ای از اهل کتاب و قاری زبور حضرت داود (ع) بودند
- « طایفه ای از اهل کتاب بودند

« دلیل اختلاف:

- « اختلاف احکام کلامی و تفسیری ناظر به صابئان
- « اختلاف احکام فقهی ناظر به صابئان
- « اختلاف درباره محل زندگی صابئان
- « اختلاف درباره تاریخ زندگی صابئان

« اعتقادات:

- « خالق جهان: یکتا، ازلی، ابدی، نامحدود، غیرماده...»
- « پیرو حضرت آدم(ع) و سپس حضرت یحیی(ع)...»
- « متون: عبادت خدا و رد پرستش ستاره اما در عمل...»
- « رد نبوت توسط صابئان مندائی و قائل به واسطه...»
- « قائل به عذاب دائم و موقت اخروی و مسئولیت...»
- « مزج دین و سیاست توسط صابئان مندائی ولی...»
- « مبدا تقویم مندائی: خلقت آدم(ع) و عدم انحراف...»
- « کتابهای مقدس صابئان: کنز اربا، دراشه ادیهیا...»

﴿ تکمله:

﴿ قطعیت کفر برخی از اهل کتاب

﴿ هدف برخی اهل کتاب: ارتداد مسلمین

﴿ حکم اهل کتاب:

﴿ فقهی: رعایت شروط ذمه

﴿ کلامی: در گرو اتمام حجت

﴿ عمل صالحا:

﴿ رابطه ایمان و عمل صالح:

﴿ ایمان: اعتقاد، اقرار، عمل

﴿ عمل صالح:

﴿ مصداق پس از کلی

﴿ جزء مهم بعد کلی

﴿ دلالت عمل صالح بر نبوت

﴿ معیار عمل صالح: عقل و نقل

« اجرهم... ابدی:

« ما عندالله باق

« تلاقی لا خوف...:

« انقطاع قبل نیل

« انقطاع بعد نیل

﴿ لا خوف...:﴾

﴿ ماهیت: سلب سلب:﴾

﴿ خوف: نفی امنیت

﴿ حزن: نفی نشاط

﴿ تقابل:﴾

﴿ ضربت علیهم الذله و المسکنه

﴿ لا خوف علیهم و لا هم یحزنون

﴿ جمع بندی:

﴿ تفکیک:

﴿ تکوین: اختیار و اراده

﴿ تشریع: قبول دین خاتم

﴿ ضرورت جمع:

﴿ جنبه سلبی: نساء ۱۲۳

﴿ جنبه ایجابی: بقره ۶۲

﴿ تفاوت: ﴾

﴿ عمل طالح: صرف ارتکاب

﴿ عمل صالح: حسن فعلی و فاعلی

﴿ تکمله:

﴿ عدم نیل خیر کافر به بهشت

﴿ استثناء:

﴿ مرگ پس از اسلام

﴿ تطهیر با آتش

« فقدان اثر جنسیت در کمال

« تساوی:

« افراد و اشخاص در برابر قانون الهی

« اقوام و نژادها در برابر قانون الهی

« ارباب ملل و ادیان در برابر قانون الهی

﴿ ابطال پلورالیزم:

﴿ آیات قرآن مفسر هم:

﴿ دین: فقط اسلام

﴿ شرط ایمان به حضرت

﴿ جمع اهل کتاب و کفر

﴿ سوال مومنان درباره اجدادشان

● آیه شریفه ۶۳

﴿ میثاقکم:

﴿ نوع میثاق:

﴿ عام: همه انسانها

﴿ خاص: بنی اسرائیل

﴿ چگونگی میثاق: بعد استنکاف از طاعت

﴿ دلیل مفرد بودن میثاق

﴿ رابطه میثاق و رفع طور

﴿ مقدمه تحقق میثاق: برهان عقلی

« طور:

« مصداق: محل مناجات حضرت موسی

« ویژگی رفع طور:

« موضوعیت اراده الهی

« دلیل استفاده از متکلم مع الغیر

« تجلی قدرت الهی در انقیاد قوم

« عدم تنافی رفع طور با اختیار

« امکان سنجی رفع طور برای خداوند

« زمان رفع طور: بعد از اصل ایمان قوم

﴿ خذوا ...: ﴾

﴿ متعلّق قوه: ﴾

﴿ قوت بدنی و مادی

﴿ قوت قلبی و معنوی

﴿ گستره: فراگیر: ﴾

﴿ نمونه: حضرت یحیی (ع)

﴿ جمع سلب و ایجاب

● آیه شریفه ۶۴

﴿ ثم تولّيتهم... ﴾

﴿ عادت قوم: نکث عهد:

﴿ رد حضرت موسی (ع)

﴿ رد حضرت رسول (ص)

﴿ ثمّ: دلالت بر فاصله وقایع

﴿ تولّی: اعراض پس از اقبال

﴿ فلولا...:﴾

﴿ فضل و رحمت: عدم استحقاق

﴿ انواع فضل:

﴿ بدون طلب

﴿ با طلب

﴿ عمومیت فضل

● آیه شریفه ۶۵

﴿ سبت:

﴿ مفهوم: از سبات: سکون و آرامش

﴿ سابقه موضوع: زمان حضرت موسی(ع)

﴿ روند تمرد: امتحان الهی

﴿ کونوا:

﴿ نوع امر: تکوینی

﴿ انواع مسخ:

﴿ مَلْکِی: محال، ممکن

﴿ ملکوتی:

﴿ وضع عقل در جهاد با نفس

﴿ وضع هویت انسانی در مسخ

« حالات تلفیق روح و بدن:

- « قلب و قالب: انسانی
- « قلب و قالب: غیرانسانی
- « قلب: غیرانسانی، قالب: انسانی
- « قلب: انسانی، قالب: غیرانسانی

« چرایی عذاب سخت:

- « تعدد آیات و معجزات بنی اسرائیل
- « اصرار بر انواع تعدی از اوامر الهی

﴿ قرده خاسئین:﴾

﴿ خاسئین:﴾

﴿ مفهوم: ذلیل و مطرود شدن

﴿ نوع قید: احترازی

﴿ متعلق خاسئین:﴾

﴿ کونوا: حالت شما در بوزینگی

﴿ قرده: میمون ذلیل باشید

﴿ ماهیت امر: ﴾

﴿ ناصحیح: مجاز ﴾

﴿ صحیح: حقیقت ﴾

﴿ حقیقت امر: ﴾

﴿ ناصحیح: مسخ های مردود و محال ﴾

﴿ صحیح: تحقق انسان بوزینه ﴾

﴿ چرایی تبدیل به بوزینه و نه حیوانی دیگر ﴾

﴿ عاقبت بوزینگان بنی اسرائیل ﴾

﴿ عبرت بودن جریان مسخ برای آیندگان ﴾

● آیه شریفه ۶۶

﴿ فجعلناها...:﴾

﴿ «ها»: امت ممسوخ، مسخه، عقوبت

﴿ نکال:

﴿ عبرت سبب نکول

﴿ عقاب سبب عبرت

﴿ لما بین...:﴾

﴿ «ل»: اختصاص

﴿ «ها»: امت ممسوخ، مسخه، عقوبت

﴿ مفهوم:

﴿ ما بین یدیها: امت های معاصر

﴿ ما خلفها: امت ها و نسل های آینده

◀ نظر خاص:

◀ نکال: عقوبت

◀ «ل»: سببیت، لاجله

◀ ما بین یدیه‌ها: گناهان قبلی امت ممسوخ

◀ ما خلفها: گناهان محتمل امت ممسوخ

◀ مؤید:

◀ یکسانی معنای نکال با سایر موارد در قرآن کریم

◀ مطابق اصل بودن دلالت «ما» بر غیرعقل

◀ نقد:

◀ دلالت «ل» متعلق به جعل در سایر موارد در قرآن کریم

◀ خلاف وحدت سیاق بودن معنای سببیت برای «ل»...

● آیات شریفه ۶۷-۷۳

﴿ مقدمه: ﴾

﴿ تناسب آیات: نعمت سیزدهم

﴿ شیوه نقل تاریخ در قرآن:

﴿ ذکر مطالب دارای حکمت

﴿ عدم ذکر مطالب فاقد حکمت

﴿ عصاره قصه: قتل ... بدتر از سنگ شدن

● آیه شریفه ۶۷

﴿ بقره:﴾

﴿ مفهوم: جنس خاص، صنف خاص

﴿ دلیل انتخاب بقره

﴿ هزوا:

﴿ مفهوم: تمسخر و استهزاء

﴿ چرایی اتهام استهزاء

﴿ اعوذ:

﴿ ماهیت جهل: مقابل علم یا مقابل عقل

﴿ ادب حضرت در گفتار

● آیه شریفه ۶۸

« ما هی: متعلّق: سن بقره

« انه یقول: اصرار حضرت بر منع بهانه گیری

« فارض: پیر از کارافتاده

« بکر: جوان به زاد و ولد نرسیده

« عوان: انسان یا حیوان متوسط

● آیه شریفه ۶۹

﴿ فاقع: خالص و یکدست
﴿ تسر الناظرین: ناظر به بقره صفراء

● آیه شریفه ۷۰

﴿ لنا: تکرار سه باره بی ادبی
﴿ تشابه:

﴿ ادعای بجا: اگر واقعا ابهام بود
﴿ ادعای بیجا: با هدف بهانه جویی

● آیه شریفه ۷۱

ذلول:

مفهوم: رام و ذلیل

متعلق: نفی مطلق (سائمه نه عامله)

مسئمه: مبالغه در سلامت

لا شیه: یکدستی مطلق (تاکید مسئله)

الان جئت...: مدلول:

بی ادبی

حس گرای

ما کادوا یفعلون: نزدیک بود انجام ندهند

● آیه شریفه ۷۲

﴿ اذ: دلیل تکرار:

﴿ تطویل داستان

﴿ تاکید ذیل «اذ»

﴿ قتلتم: انتساب قتل به همه قوم

﴿ فادّارأتم: از ماده «درء»

﴿ فیها: مرجع «ها»: نفس، قتله، تهمت

● آیه شریفه ۷۳

﴿ اضربوه: مرجع «ه»: نفس

﴿ ببعضها: مرجع «ها»: عضو گاو مذبوح

﴿ كذلك يحيى...:

﴿ نوع اعجاز:

﴿ احياء مرده ای با مرده ای: مؤید احياء آخرت

﴿ افشاء سر در دنیا: مؤید افشاء اسرار در آخرت

﴿ ابعاد اعجاز:

﴿ زنده نبودن گاو جهت دفع شبهه انتقال حیات

﴿ زدن عضو گاو به مقتول توسط خود قوم نه حضرت

﴿ تعیین زمان زدن عضو گاو توسط قوم نه حضرت

« ماهیت اعجاز:

« صحیح: حقیقی: اصل بر حقیقت

« ناصحیح:

« کشتن گاو و شستن دست: نقد:

« تعبیر به مجاز محتاج قرینه که نیست

« دلالت جمله: «کذلک یحیی...»

« اعتبار استدلال عقلی: نقد:

« قبول استدلال و تکمیل آن

« عدم تحقق تبدیل فعل به قوه

« لعل: دلالت معجزه بر احتمال تقوی نه لزوم آن

● آیه شریفه ۷۴

﴿ ثم قست...:﴾

﴿ مفهوم: صلابت و سختی قلب
﴿ ابعاد:

﴿ ماهیت: عدم تعقل ریشه نکث عهد و قساوت قلب

﴿ ریشه: عهد شکنی در قبال خداوند متعالی عامل قساوت

﴿ نماد: تاثیرناپذیری از حق و سپس ختم و طبع قلب

﴿ مُزِيل قساوت: خود خداوند به عنوان صاحب کلیدها

﴿ حل مشکل به جای اعتبار:

﴿ عاقل: مشاهده حس و انتقال به عقل و عبرت

﴿ جاهل: مشاهده حس و توقف در آن و عقبگرد

﴿ فہی کالحجارہ... ﴾

﴿ «او»: بلکہ

﴿ حرکت انسان:

﴿ صعودی: تدریجی

﴿ نزولی: تدریجی:

﴿ کالانعام

﴿ بل ہم اضل

﴿ کالحجارہ

﴿ او اشد قسوة

﴿ وَاِنْ مِنْ... ﴾

﴿ عمومیت:

﴿ تسلیم موجودات

﴿ تسبیح موجودات

﴿ انواع حجاره:

﴿ منفجر شده در دل کوه و منشا آب

﴿ شکافته شده در دل کوه و منشا آب

﴿ سقوط کننده از جایی از خشیت رب

﴿ و ما الله بغافل...:﴾

﴿ حیطة علم خداوند:

﴿ علن

﴿ سر

﴿ اخفی

﴿ ذات صدر

﴿ محل افشاء:

﴿ مطلق: دنیا و آخرت

﴿ مقید: آخرت

﴿ جمع بندی:

﴿ قصه:

﴿ متعدد:

﴿ حکم فقهی حقوقی عام

﴿ حکم فقهی حقوقی خاص

﴿ واحد:

﴿ دلالت «اتخذنا هزوا»

﴿ عدم نیاز به سه پرسش

﴿ دلالت ادعای تشابه گاو

﴿ عدم نیاز به «الان جئت بالحق»

﴿ روایات مؤید وحدت قصه

﹀ سوال بیجا: عامل سختی کار

﹀ بی ادبی مکرر:

﹀ تهمت: عبارت «اتخذنا هزوا»

﹀ خودمحوری: تکرار سه باره «لنا»

﹀ فقدان توحید: تکرار سه باره «ربک»

﹀ «تشابه»: توجه به گاو بجای اراده حق

﹀ تهمت مجدد: «الان جئت بالحق»

﹀ عدم اطاعت: «ما کادوا یفعلون»

« عاقبت حس گرایي: نفی:

« معجزات متعدد در مصر

« هلاک فرعون در آب

« وقوع کوه طور بالای سرشان

« نزول من و سلوی و غمام

« انفجار سنگ و جوشش آب

« جریان قتل و احیاء

« مشکل بنی اسرائیل:

« روند:

- « معرفت گرایی حسی صرف
- « رد تقلید از دیگری و حجیت آن
- « تقلید کورکورانه از آباء و ارباب زر و زور و تزویر

« مصادیق:

- « معرفت حسی
- « طلب زندگی مرفهانه
- « تقلید کورکورانه
- « آرزوی خام کوتاه نظرانه
- « آینده سازی زرمحور
- « تبدیل احسن به ادنی ...

● آیه شریفه ۷۵

﴿ تناسب: ﴾

﴿ آیات قبل: معجزات و لجبازی قوم

﴿ مخاطب: حضرت(ص) و یارانشان

﴿ ریشه تمایل: تعلق به هدایت

﴿ احتمالات:

﴿ امید حضرت(ص) به ایمان اهل کتاب

﴿ امید انصار به ایمان یهودیان مدینه

﴿ امید حضرت(ص) به ایمان ابناء ۷۰ همراه طور

﴿ امید به ایمان اعظم یهود و تبعیت سایرین

﴿ افتطمعون: ﴾

﴿ نوع استفهام: انکاری: ﴾

﴿ انواع: ﴾

﴿ مسبوق به نفی: پاسخ «بلی»

﴿ غیر مسبوق به نفی: پاسخ «لا»

﴿ چرایی: راه هدایت: ﴾

﴿ داشتن قلب بیدار

﴿ داشتن گوش شنوا

﴿ اسناد کلی رجاء: خاصیت مومنان:

﴿ دعوت بابصیرت فراگیر

﴿ امید هدایت فراگیر

﴿ انواع رجاء ناظر به متعلق:

﴿ مورد ترغیب

﴿ مورد ترهیب

﴿ دلیل عدم فایده رجاء: خاصیت قوم

﴿ لکم:

﴿ گم: حقانیت حضرت

﴿ «ل»: احتمالات:

﴿ تعدیه

﴿ تعلیل

﴿ فریق منهم:

﴿ یهودیان عصر حضرت موسی(ع)

﴿ یهودیان عصر حضرت رسول(ص)

﴿ یسمعون...:﴾

﴿ انواع سمع:

﴿ شنیدن بدون واسطه

﴿ شنیدن با واسطه

﴿ مطالعه کتب و فهم آن

﴿ کلام الله: مطلق است

﴿ یحرّفونه...:﴾

﴿ لغوی: کنار و طرف

﴿ متعلّق:

﴿ تحریف لفظی

﴿ تحریف معنوی

﴿ انواع:

﴿ اعدام نسخه اصلی و حفظ برخی امور مستنسخ

﴿ حفظ اصل و بیان برخی امور موجود در اصل

﴿ من بعد...:

﴿ عقلوه: نفی سهو و نسیان و ...

﴿ ریشه:

﴿ اندیشه حس گرایي: انکار معارف عقلی

﴿ انگیزه قومی و نژادی: عامل انحصارطلبی

● آیات شریفه ۷۶-۷۷

﴿ تناسب و مفاد:

﴿ صفات جدید قوم:

﴿ نفاق گروهی:

﴿ برگ دیگری از خباثت ایشان

﴿ دلیل بر عدم امید به هدایت:

﴿ عوام تابع خواص

﴿ خواص تابع دنیا

﴿ نگاه مادی و حسی به خداوند

﴿ مفاد آیه:﴾

﴿ نكوهش نسبت به يهود

﴿ قالوا:

﴿ اول: عوام به مومنان

﴿ دوم: خواص به عوام

﴿ متعلّق اعتراض:

﴿ ناصحیح: اصل ایمان

﴿ صحیح: افشاء اسرار

﴿ لیحاجّوکم:﴾

﴿ مفهوم حج: قصد

﴿ «ل»:﴾

﴿ عاقبت: سبب توبیخ

﴿ غایت: سبب توبیخ شدید

﴿ ریشه نقل:﴾

﴿ سادگی و سلامت فطرت

﴿ نفاق: ریشه:﴾

﴿ ناشی از ضعف اراده

﴿ ناشی از قوت دسیسه

﴿ ریشه توصیه به کتمان:﴾

﴿ اخفاء راز الهی

﴿ جلوگیری از احتجاج مومنان

« عند ربکم:

« ما انزل ربکم فی کتابه

« نزد خدا در عقبی: رد:

« عدم اقرار به حقانیت اسلام: رد

« مقام اعتراض در عین قبول قیامت

« محوریت اصل حس گرایی

« مدلول آیه دوم در تایید نظر

« افلا تعقلون:

« مخاطب:

« منافقان و عوام یهود

« مومنان: رد:

« فقدان دلیل بر تغییر سیاق

« دلالت «اولا يعلمون»

« ریشه گفتار: خلل در عقل نظری و عملی

﴿ يعلم ما...:﴾

﴿ مفهوم شناسی سرّ:﴾

﴿ کار پنهانی

﴿ امر قلبی

﴿ تقدم سر بر علن:

﴿ علن مسبوق به سر

﴿ ترتیب تعلق علم الهی

﴿ ترتیب محکومیت نزد خدا

﴿ اثر حرف یهود: اقرار به نزول وحی بر حضرت(ص)

﴿ نسبت خدا با سر و علن:

﴿ ناصحیح: نظر کفار: عدم علم خدا به غیب

﴿ صحیح: نظر مومنین: یکسانی سر و علن

﴿ جمع بندی: برخورد با منافق؟ ﴾

﴿ نسخ رویه نبوی: مشهور

﴿ بقاء رویه نبوی: اولی:

﴿ اصالت بقاء سنت

÷

﴿ عدم دلیل بر نسخ

﴿ اغماض منافق ساکت

● آیات شریفه ۷۸-۷۹

﴿ امیون:﴾

﴿ مفهوم:﴾

﴿ از «امّ»:

﴿ بقا بر همان وضع تولد از مادر

﴿ عدم اجازه مادر برای علم آموزی اولاد

﴿ انتساب عدم نگارش به مادران

﴿ مکتب نرفتن و عدم قدرت نگارش

﴿ از «امّ القرى» «امّه العرب»:

﴿ مذمت: کنایه از بی سوادى و عدم نگارش

﴿ دلالت بر مرکزیت مکه و اهل مکه بودن

﴿ خلقت اصلی یا جماعت باقى بر آن

﴿ مدلول:

﴿ ذم: بقره ۷۸

﴿ مدح: اعراف ۱۵۷

﴿ عامل رسوب امّیت: افسانه بافی علمای محرّف

﴿ مصداق:

﴿ مقلدان کور بنی اسرائیل

﴿ مشرکین: در عرض بنی اسرائیل

﴿ مجوس: ابوحیان از امیرالمومنین علیه السلام

﴿ امت عرب اعم از حضرت(ص) و سایرین

﴿ گروهی منکر وحی، نبوت، کتاب و ...

﴿ همان مصداق «حمّلوا التورات...»

﴿ افراد عالم بی اطلاع از معارف تورات

﴿ امانیّ: ۳﴾

﴿ مفهوم: جمع امانیّه

﴿ استثناء: منقطع

﴿ مصادیق امانیّ:

﴿ بقره ۸۰

﴿ بقره ۱۱۱

﴿ ...

﴿ إِن هُمْ...:﴾

﴿ نتیجه اعتماد به ظن:﴾

﴿ صغری: اکتفاء به ظن

﴿ کبری: بی فایده‌گی ظن

﴿ نتیجه: سرنوشت بنی اسرائیل

﴿ ریشه اعتقاد به ظن: تقلید غلط. انواع تقلید:

﴿ محققانه: جاهل از عالم عامل

﴿ غیرمحققانه:

﴿ جاهل از جاهل

﴿ جاهل از عالم محرف

﴿ فویل:﴾

﴿ مفهوم: حزن، ترحم، هلاکت و ...﴾

﴿ تکرار ویل:﴾

﴿ تفاوت در محل ذکر﴾

﴿ بیشترین تکرار در قرآن﴾

﴿ یکتبون... ﴾

﴿ الکتاب:

﴿ «ال»: عهد

﴿ مصداق: تورات

﴿ اهمیت و قبح:

﴿ شدت عمل

﴿ عذاب عمل

﴿ روند تحریف:

﴿ اصل تحریف و تبدیل

﴿ اسناد محرف به خداوند

﴿ دریافت مابازاء برای کار

﴿ بایدیهم: از باب تاکید

« ثَمَنًا قَلِيلًا:

« ناصحیح: اخذ متاع اندک

« صحیح: اندک بودن مطلق دنیا

« جمع بندی: محرومان از ایمان:

« عالم تحریف گر

« منافق بی اراده یا دسّاس

« مجادل پر خاشگر

« امّی بی اندیشه

● آیات شریفه ۸۲-۸۰

﴿ تناسب: ﴾

﴿ احتمالات: ﴾

﴿ عطف «لن تمسنا...» به «قد کان...» ﴾

﴿ اعتراض یهود به وعید آیه قبل ﴾

﴿ شان نزول: سوال حضرت (ص) از یهودیان ﴾

﴿ مدلول: مبنای ادعا: ﴾

﴿ عقل: دلیلی نداریم ﴾

﴿ نقل: فرمایش خداوند: ﴾

﴿ وعده باشد: عمل می کند ﴾

﴿ وعده نباشد: قاعده جاری است ﴾

﴿ لن تمسّنا...:﴾

﴿ مفهوم: تفاوت:﴾

﴿ لمس

﴿ مسّ

﴿ دلیل استعمال مسّ: خود بر تربینی

﴿ مدلول عبارت: استخفاف گناه

ایاما معدوده:

معدوده به عنوان صفت ایام:

گاهی مفرد

گاهی جمع

دلالت:

ایام:

سه تا ده روز

سی روز

روزهای فراوان

ایاما معدوده: اندک و قابل شمارش بودن

عدد مد نظر بنی اسرائیل: چهل، هفت

احتمال صحت ادعا: رد:

دلالت آیه ۶۲ سوره مریم

ماهیت ادعای بنی اسرائیل

« اتخذتم...»

« انواع عهد:

« دوجانبه: وفا لازم، ترک ممنوع

« یکجانبه: وفا خوب، ترک قبیح

« عمل خداوند در معاهده و تعهد: عمل قطعی

« ادعای یهود:

« فقدان تایید عقلی

« فقدان تایید نقلی

« دلیل تصریح به «الله»: تعلیل

﴿ نقد نژادپرستی یهود:﴾

﴿ قرآن: تساوی مگر به تقوی

﴿ یهود: ما برتریم:

﴿ دوست و فرزند خدا

﴿ بالاتر از غیر یهود

﴿ عذاب کم گوساله پرستان

﴿ یهود و نصاری: بهشتیان

﴿ نقد خودبرتربینی یهودیان:

﴿ در همین آیه

﴿ در سایر آیات

﴿ بلی:﴾

﴿ کاربرد: نفی نفی

﴿ ماهیت وعد و وعید:

﴿ اِخبار: تحقق مَخْبَرِ عنه:

﴿ محال بودن کذب خبری

﴿ محال بودن کذب مخبری

﴿ انشاء: عدم صدق و کذب:

﴿ تبشیر: قطعی

﴿ انذار: محتمل

﴿ کسب سیئه و ... ﴾

﴿ کسب: جلب عالمانه منفعت

﴿ سیئه:

﴿ عام و مطلق

﴿ خاص و مقید

﴿ احاطت به:

﴿ متعلّق: احاطه کامل یا ناقص گناه

﴿ مدلول احاطه: در حسنه و سیئه

﴿ خطیئه:

﴿ مفهوم: خطای محاسباتی گناهکار

﴿ «ه»: دال بر انتساب خطیئه به عامل

﴿ نسبت «احاطت به خطیئه» با «سیئه»: احترازی

﴿ هم فیها خالدون:﴾

﴿ معیار خلود:﴾

﴿ جهنم: ارتکاب عصیان و استمرار آن

﴿ بهشت: استمرار حسن فعلی و حسن فاعلی

﴿ نظرات درباره خلود:﴾

﴿ نفی مطلق خلود

﴿ تایید. حکم مومن فاسق؟:﴾

﴿ خوارج

﴿ معتزله

﴿ شیعه

﴿ نسبت خلود و رحمت:﴾

﴿ رحمت برای میزبان نه میهمان

﴿ رحمت از باب تحقق عدالت

● آیه شریفه ۸۳

﴿ لا تعبدون... ﴾

- ﴿ مدلول: دلالت اشدّ اخبار بر انشاء
- ﴿ متعلّق: نفی شرک اعتقادی، اخلاقی و ...
- ﴿ نسبت عبودیت با گزاره های بعد: عام و خاص
- ﴿ عمومیت عبادت: نیاز محتاج به منشا قدرت
- ﴿ جمع ایمان و شرک: فقدان:

- ﴿ مبدا فاعلی
- ﴿ علت غایی
- ﴿ نظام داخلی

﴿ بالوالدین احسانا: ﴾

﴿ بالوالدین: متعلق به: ﴾

﴿ تحسنون

﴿ أحسنوا

﴿ اهمیت احسان: ﴾

﴿ ذکر در کنار توحید

﴿ اهتمام انبیاء

﴿ سر تقارن توحید و احسان: ﴾

﴿ عدم وجود چشمداشت

﴿ خیرخواهانه بودن تادیب

﴿ ماهیت احسان: در واقع عدل است

« منشا لزوم احسان:

« ناصحیح: محوریت تولد

« صحیح: محوریت تربیت

« حیطه احسان: مطلق از جمیع ابعاد

« بازه احسان یا عقود:

« زمان حیات والدین

« پس از وفات والدین

« مصادیق احسان:

« نگفتن اُف

« صحبت کریمانه

« خفض جناح

« طلب مغفرت

﴿ تفاوت توصیه:

﴿ والدین

﴿ همسر و فرزند:

﴿ توصیه حداقلی:

﴿ معاشرت معروف با همسر

﴿ رعایت حقوق مالی فرزند

﴿ هشداردهی

﴿ اثر احسان: تعالی و کمال فرزند

﴿ خط قرمز احسان: حدودالله

﴿ ذی القربی... ﴾

﴿ مفاهیم: ﴾

﴿ ذی القربی: صاحب نزدیکی

﴿ یتامی: انفراد، تاخیر، غفلت و از ذهن رفتن

﴿ مساکین: زمینگیری ناشی از فقر

﴿ معیار احسان به یتیم: بی سرپرستی

« دلیل عنایت به یتیم: عدم کفایت و کفالت
« تکمله:

« هدفمندی ترتیب ذکر طوایف در آیه
« دلیل جداسازی طوایف مذکور در آیه
« مفرد بودن «ذی القربی»
« اطلاق احسان به یتیم و مسکین

﴿ قولوا للناس... ﴾

﴿ قولوا: اعم از لفظ و فعل

﴿ للناس: اطلاق قول حَسَن

﴿ حُسْنا:

﴿ اهمیت قول حَسَن

﴿ فراگیری حُسْن خلق

﴿ ابعاد: ایجاب، سلب

﴿ جایگاه نرمش، خشونت

﴿ توجه به جمع حُسْن و مصلحت

﴿ آتوا الزکاه: ﴾

﴿ وجود نماز و زکات در ادیان قبل

﴿ متعلّق زکات: عام، خاص

﴿ اثر زکات: ارتباط با زکات دهنده و گیرنده

﴿ رابطه زکات و احسان:

﴿ یکسانی

﴿ تفاوت:

﴿ زکات واجب: عدل

﴿ زکات مستحب: احسان

﴿ ثم تولّیتم...:﴾

﴿ ثم: دلالت بر تراخی

﴿ مخاطب آیه: بنی اسرائیل

﴿ نسبت تولّی و اعراض:

﴿ یکسانی

﴿ تفاوت:

﴿ رویگردانی، ثبات آن

﴿ مطلق رویگردانی، قلبی

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب
العالمين